

Regeringskansliet - Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Svar till:

Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd– (SOU2020:78)

Betänkande av utredningen om översyn av strandskyddet

Diarienummer M2020/02032

Vattenrådet för Bohuskusten (VRBK) är en ideell förening som är öppen för kommuner, företag, föreningar och enskilda privatpersoner som vill vara med och samverka för att vattenresursen i Bohuslän vårdas och utvecklas på ett hållbart sätt. VRBK är en *vattenorganisation* såsom definieras i vattenförvaltningen. VRBK skall utgöra den sammanslutning som samverkar med Vattenmyndigheten för Västerhavet för den marina miljön i vårt geografiska område. Ett av föreningens stadgade syften är, efter avhörande av medlemmarnas synpunkter, svara på myndigheters remitterade samråd i förvaltningsplaner, åtgärdsprogram, miljö kvalitetsnormer och andra regeljusteringar som har betydelse i havs- och kustmiljöfrågor.

Sammanfattning synpunkter

Strandskyddslagstiftningen i Sverige har funnits sedan 1950-talet. Det stärktes väsentligt 1975 och har sedan dess justerats efter flera tidigare översyner (senast 2009). Strandskyddet är intimt kopplad till allemansrätten. Strandskyddet är också ett viktigt verktyg i skydd av biologisk mångfald inom strandområden, både på land men (framförallt) också i vattenområdet närmast strandlinjen. I miljöpolitiken har strandskyddet fått mycket kritik för att det skulle hindra samhällsutvecklingen.

Det geografiska område som Vattenrådet för *Bohuskusten*(VRBK) värnar är, även om det finns stora skillnader inom området, ett av de områden i Sverige med högst exploateringsstryck. De förslag som rör lättnader för utveckling av landsbygd är inte aktuella i vårt område. Genom att svara på denna remiss vill vi framförallt vara en röst för att strandskyddet borde hyllas mer än kritiseras. Det är ett mycket viktigt instrument för bevarande och mångfald i alla strandområden – men för oss särskilt i kustmiljöer.

Vattenrådet välkomnar att Regeringen regelbundet ser över gällande lagstiftning och gör justeringar om det finns behov. Förslag i denna utredning omfattar, som VRBK ser det både bra och dåliga justeringar.

Vattenrådet anser inte att strandskydd generellt kan hävas för småsjöar (under en hektar) eller vattendrag smalare än två meter. Konsekvensen av förslaget är otillräckligt analyserat och formuleringen i författningsförslaget innehåller utrymme för feltolkning. Även mycket små vatten (sjöar och vattendrag) har stor betydelse för vattenomsättning, vattenkvalitet och biologisk mångfald i större avrinningsområden.

Vattenrådet tycker det är bra att utredningen föreslår ett modernare syn på undantag från strandskyddet för byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som är nödvändiga för en verksamhet som måste ha ett strandnära läge. I vårt område finns en utveckling av vattenbruk (odling av djur och växter, t ex fisk, musslor, ostron, sjöpungrar alger) i sådana verksamheter. I nuvarande lagtext gäller undantaget endast för *yrkesfiske*. Dock kommer denna justering kräva att prövande instans(oftast kommunerna) måste villkora sådana installationer så de i händelse av att verksamheten läggs ner inte omvandlas till privata byggnader och anläggningar. Detta bör beaktas i kommande tillsynsarbete.

Allemansrätten och det allmänna rörliga friluftslivets tillgänglighet till strandzonen är viktigt att värna. VRBK menar att det går alldeles utmärkt att utveckla sammanhållen bebyggelse och skapa relativt strandnära attraktiva bebyggelsemiljöer och samtidigt hålla området allra närmast vattnet fritt och tillgängligt för alla. Bebyggelse bortom 100/300 meter är minst lika attraktivt som inom 100/300 meter zonen. VRBK tror också vattenburet friluftsliv (paddling, småbåtar) inom vattenområdet närmast strandlinjen har glädje av en kustlinje som inte ska fortsätta exploateras sönder med ännu fler bryggor och andra konstruktioner. Begreppet ”bibehållen fri passage” bör beaktas både på land och i vattenområdet.

VRBK tycker i detta sammanhang det utmärkta arbete som Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) genomför i projektet *Fysisk påverkan i svenska kustvatten (2017-2020)* kan användas av alla kustkommuner i strandskyddsarbete (prövning och tillsyn). Projektets huvudrapport och alla underlagsmaterial (analyser och kartor) ger ett underlag till kommuner och Länsstyrelser och visar tydligt på vikten av bevarande av grunda bottenmiljöer, oftast inom ett inte så väl definierat eller kartlagt strandområde. Genom att använda det materialet rätt ges motiv till en mycket restriktivt och kunskapsbaserat bevarande av grunda strandnära vattenmiljöer som saknats fram till nyss. Det är ”de små stegens” tyranni som långsamt utarmar mångfalden i kustmiljön. Våra medlemskommuner saknar många gånger sådana underlag som medger att man kan bedöma kumulativa effekter vid prövning inom strandskyddsområden.

Utredningen är också svag vad gäller koppling till effekter av klimatförändringar. En del strandområden som idag har låga naturvärden kan i framtiden, med stigande havsnivåer bli mycket viktiga grundmiljöer. De områden med ett generellt utökat skydd till 300 meter på land och vatten är viktiga buffertzoner att värna för framtiden. Värdet av sådana oexploaterade områden skall inte underskattas redan idag.

Synpunkter efter utrednings struktur / kapitelindelning

1. Författningsförslag

Svårt i lagtext definiera vattens storlek – speciellt för områden som kan variera stort över år. Ett vattendrag som vid normalflöde är 2 meter bred kan vara mycket bredare (eller smlarae) vid hög eller låg-flöde. Vore bra om det utreddes väl (kartläggning) innan införande.

Sista stycket till förändringarna av 7 kap. 18c§ tycker vi lydelsen ”första stycket 1-6 tillämpas särskilt restriktivt, skall ändras till ”1-7”, så klimatanpassningsåtgärder beaktas likvärdigt restriktivt. Att lämna en strand fri för höjda havsnivåer kan också betraktas som en sådan åtgärd, liksom vallar, höjda kajer mm.

2. Utredningens uppdrag och arbete

VRBK tror utredningen hade tjänat på att involvera mer expertis inom vattnekologi (limnisk och marin) och faktaunderlag om grunda bottenarnas ekologi och ekosystemtjänster. Utredningen är mer fokuserad på samhällsutveckling i form av bebyggelse och sysselsättning. Det strandskydd vi har idag genererar också lokala inkomster från turism och friluftsliv. Värden som kan förloras om orörda stränder exploateras.

3. Strandskyddsreglerna

Ingen erinrar – faktaunderlag

4. Miljö- och landsbygds politikens viktiga utgångspunkter vid en förändring av strandskyddet

Bra att utredningen fångat Miljö kvalitetsmålen och hoten mot exploatering av grunda bottenar i högexploaterad kustzon. Viktigt är att strandskyddets syfte (och dignitet) inte äventyras. Med rätt vägledning tror vi våra kommuner i Bohuskusten kan fortsätta utveckla bebyggelse och verksamheter väl men med större hänsyn till en bevarad strandzon (land och vatten)

5. Befolkningsutveckling och exploatering av stränderna

Figur 5.6 saknar legendbeskrivning

6. Det generella strandskyddet vid små sjöar och vattendrag tas bort

Det vore mycket olyckligt om det genomförs utan en närmare kartläggning av vilka värden som blir oskyddade.

7. Ett mer differentierat strandskydd

VRBK ställer sig helt bakom utredningens beskrivning i avsnitt 7.2.3 om bibehållen fri passage, både för rörliga friluftslivet och bevarandebidraget. Det bör förtydligas att det även gäller i vattenområdet.

8. Effektivare tillsyn inom strandskyddade områden

VRBK delar utredningens bedömning att det behövs resurser till tillsyn och tillsynskampanjer inom strandskyddet. Tillsynsvägledning kan också vara proaktiv för att stärka strandskyddets värden.

9. Ikraftträdande och genomförande

Ingen synpunkt

10. Ekonomiska och andra konsekvenser

Utredningen anger i sammanfattningen att det är framförallt Länsstyrelserna som kommer få ökade kostnader initialt men att strandskyddsarbetet framöver (efter ca 2 år) kommer underlättas och förbättras (effektiviseras genom ökad tydlighet).

VRBK tycker det saknas analys av konsekvenser i miljön. Vad är på lång sikt samhällskostnaden av förlorade ekosystemtjänster inom strandzonen?

11. Författningskommentarer

Ingen synpunkt

För VRBK-Vattenrådet för Bohuskusten

Ewa Lavett
Ordförande